

Andrzej Szpunar, Barbara Szpunar, Agnieszka Mirek

Czchów, st. 1, Zamek, gm. loco, woj. tarnowskie, AZP 107-63/3

Informator Archeologiczny : badania 29, 115

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Skarb monet wyznacza przybliżoną datę powstania nawarstwień we wnętrzu średnio-wiecznej wieży na koniec XV w.

Wykop IV — od strony północno-zachodniej, na zewnątrz obwarowań — pogłębienie oraz poszerzenie wykopu, w wyniku którego odsłonięto większy odcinek pierwotnego lica zewnętrznej wieży, o wymiarach 3,5 x 12 m. Eksploracja ujawniła warstwę wczesnośredniowieczną zalegającą na złożu wtórnym (powstała prawdopodobnie przy niwelacji terenu pod budowę wieży), w której wystąpiło kilka fragm. ceramiki oraz żelazne ciosło tulejowate, określane też jako siekierociosło. Wykop nie osiągnął na razie stopy fundamentu wieży. Pojawiła się natomiast warstwa gliniasta związana z wałem obronnym grodu. Odsłonięto także drugą odsadzkę muru oporowego, biegnącego równolegle do wieży w odległości 2,5 m.

Wykop I — od strony dziedzińca zamkowego — powiększono dotychczasowy, niewielki wykop, który odsłonił wyrwę w konstrukcji wieży do rozmiarów 2,5 x 7 m, osiągając tym samym podstawę nasypu okrywającego zewnętrzne partie wieży od strony wschodniej. Wykop osiągnął głębokość 3,5 m przy murze wieży. Nawarstwienia składają się wyłącznie z gruzu kamiennego przemieszanego z gliną i zaprawą wapienną. Nielicznie wystąpiła ceramika nowożytna. Wykop ten stanowił przygotowanie do całkowitego odsłonięcia wieży do poziomu nawarstwień średniowiecznych od strony dziedzińca, a także do przewidywanej konserwacji i ekspozycji.

Badania będą kontynuowane.

Czchów, st. 1, Zamek
gm. loco, woj. tarnowskie
AZP 107-63/3

Muzeum Okręgowe w Tarnowie

Badania prowadził mgr Andrzej Szpunar (autor sprawozdania) przy współudziale mgr mgr Barbary Szpunar i Agnieszki Mirek. Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Urząd Wojewódzki i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnowie. Trzeci sezon badań. Zamek średniowieczny.

Skoncentrowano się na odkrywaniu północno-zachodniej części wzgórza oraz na wnętrzu pomieszczeń domu zamkowego. Przebadano 2,5 ara powierzchni. Odsłonięto relikty zabudowy przy ścianie zachodniej murów obwodowych. W świetle nowych odkryć dom zamkowy, zamykający od północnej strony całość założenia obronnego, mający kształt prostokąta o wymiarach zewnętrznych 9,6 x 21 m, z dobudowaną od południa prostokątną sienią, będącą zapewne też klatką schodową, poszerzony został o długi budynek przylegający do zachodniego muru obwodowego. Budynek ma wymiary 17,5 x 7 m, wnętrze jest wyłożone brukiem kamiennym. Odsłonięto także przebieg muru obwodowego na południowy zachód od wieży.

Badania sondażowe w pomieszczeniu północno-zachodnim zamku zrewidowały dotychczasowe poglądy i wykazały, że odkryte relikty to nie parter, a piwnice zamku, stanowiące na całej długości domu zamkowego jedno pomieszczenie połączone masywnym łukiem kamiennym (odsłonięto filary tego łuku).

W wykopie badanym w 1994 r. kontynuowano eksplorację nawarstwień, eksplorując poszczególne poziomy wydzielone w oparciu o profil. Wydzielono X warstw kulturowych. Wydobyto blisko 10 tys. zabytków, głównie fragm. naczyń glinianych, kości zwierzęce, przedmioty metalowe (bełty kusz, ostrogi, fragm. zbroi i mieczy). W warstwie gruzowego wypełniska piwnic znaleziono także kolejne dwie monety Jana Kazimierza, datowane na lata 1664-1668 (szeląg koronny i szeląg litewski).